

ՄԻԿՈՅԵԱՆԻ՝ 1959-Ի ՉԱՐՄԱՆԱԼԻ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՆԻՔՍԸՆԻՆ, ԹՐՔԱՀԱՅԵՐՈՒ ԻՐԱԻՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

ՅԱՐՈՒԹ ՄԱՍՈՒՆԵԱՆ

Վերջերս, Միացեալ Նահանգներու արխիւներէն յայտնաբերեցի փաստաթուղթ մը, որ կը նկարագրէ ԽՍՀՄ նախարարներու խորհուրդի նախագահի առաջին տեղակալ Անաստաս Միկոյեանի եւ Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ռիչարդ Նիքսոնի միջեւ 1959 Յուլիս 25-ին կայացած հետաքրքրաշարժ գրոյցը՝ վերջինիս Մոսկուա կատարած այցելութեան ընթացքին: Անոնք աւելի առաջ հանդիպած էին դէպի Միացեալ Նահանգներ Միկոյեանի պատմական այցելութեան ժամանակ:

Յուրտ պատերազմի գագաթնակէտին մրցակից երկու առաջնորդներու միջեւ տեղի ունեցած քննարկումը թէեւ քաղաքավարական բնոյթ կը կրէր, սակայն նաեւ աշխոյժ էր: Նիքսոնը գովասանքի խօսքեր ըսաւ Միկոյեանի մասին, որ «Միացեալ Նահանգներու մէջ ձեռք բերած է բազմաթիւ ընկերներ, որոնք հիացած էին անոր եռանդով եւ իր տեսակէտները ճկունութեամբ արտայայտելու կարողութեամբ»: Նիքսոն նաեւ յայտարարեց, որ «Միկոյեանի այցը Միացեալ Նահանգներ կոտրած էր սառույցը ոչ

որոշումները...: Փոխնախագահ Նիքսոնը շարունակեց բացատրել. «Մեր բնակչութեան մէջ կան տարրեր, անկախ անկէ, թէ Միկոյեանը զանոնք կը համարէ ճիշդ կամ սխալ, որոնք կը կարծեն, թէ իրենց նախկին հայրենիքներուն մէջ կառավարութիւնները պէտք է փոխուին: Մեր Քոնկրէսը յաճախ կ'ընդունի բանաձեւեր, որոնք կը ներկայացնեն այդ տարրերուն տեսակէտները, որոնք կը ներառեն այնպիսի ազգութիւններ, ինչպիսիք են լեհերը, հունգարացիները եւ այլն: Բանաձեւի եւ մասնաւորապէս նախագահի հոշակագիրին մէջ կ'ըսուի, որ այդ միայն ամերիկեան ժողովուրդի եւ ամերիկեան կառավարութեան կարծիքի արտայայտութիւնն է, եւ որ իրենք չեն փորձեր մասնակցիլ, այսպէս կոչուած, քայքայիչ գործողութիւններուն»:

Չարմանալի է, որ Միկոյեան, որ խորհրդային բարձրաստիճան պաշտօնէնէն մէկն էր, այնուհետեւ նշեց իր հայկական ինքնութեան մասին Նիքսոնի ըսելով, որ «ինք հայ է եւ թէեւ Հայաստանի կառավարութեան կազմին մէջ չի գործեր, սակայն կը ճանչնայ այդ հանրապետութեան Գերագոյն խորհուրդի 30 երեսփոխանները, որոնց կը հետաքրքրէ գիտնալ, թէ

ն՝վ իրաւունք տուած է ամերիկեան կառավարութեան գործելու իրենց անունով, եւ թէ ինչո՞ւ ամերիկեան կառավարութիւնը ոչինչ կ'ընէ իսկապէս ճնշուած ժողովուրդներու ազատագրման համար, ինչպէս է պարագան Թուրքիոյ մէջ ապրող հայկական փոքրամասնութեան»:

Միկոյեանի յայտարարութիւնը զարմանալի էր, քանի որ ան փոխնախագահ Նիքսոնի հետ կը խօսէր որպէս խորհրդային դէկավար, այլ ոչ թէ որպէս հայ: Բաց աստի, Միկոյեան ծանօթ չէր որպէս հայ ազգայնական: Իրականութեան մէջ, ան կը մեղադրուէր բազմաթիւ հայերու մահուան համար կոմունիստական իշխանութեան օրերուն տեղի ունեցած չարաբաստիկ մաքրագործումներու ժամանակ: Միկոյեան չէր զօրակցած նաեւ Խորհրդային Հայաստանի հետ Լեոնային Ղարաբաղի (Արցախի) վերամիաւորման հարցով: Ահա ասոնք էին պատճառներէն քանի մը հատը, որոնց առիթով հայերը դժգոհած էին Երեւանի մէջ Միկոյեանի յուշարձանը տեղադրելու գծով վերջերս Երեւանի քաղաքապետարանի կողմէ կայացուած որոշումէն:

Միկոյեանի հակազգային հայեացքներու հերթական դրսեւորումը անոր յայտարարութիւնն էր 1919 Դեկտեմբերին, Հայաստանի առաջին անկախ Հանրապետութեան կարճատեւ գոյութեան (1918-1920) ընթացքին. «Հայ շովինիստները, ապաիներով կայսերապաշտական դաշնակիցներուն, առաջ կը մղեն յանցաւոր գաղափար մը՝ «Մեծ Հայաստան»ի ստեղծումը պատմական Հայաստանի սահմաններուն մէջ: Այդ հողերու վրայ հայերու բացակայութիւնն ու մահմետական բնակչութեան բացարձակ ներկայութիւնը չի մտահոգեր զիրենք...: Մեր [կոմունիստական] կուսակցութիւնը չի կրնար աջակցիլ «Մեծ» կամ «Փոքր» Թրքահայաստանի գաղափարին»: Իրականութիւնը այն է, որ Խորհրդային Միութիւնը երբեք չէ պաշտպանած հայերու իրաւունքները Թուրքիոյ մէջ:

Սակայն Միկոյեան ճիշդ մատնանշած է, որ Միացեալ Նահանգներ ու կառավարութիւնը դէմ է «ճնշուած ժողովուրդներու ազատագրման», երբ «ժողովուրդները ճնշուած են իր իսկ կողմնակիցներուն եւ դաշնակիցներուն կողմէ», ինչպէս է պարագան Թուրքիոյ եւ ուրիշ երկիրներու:

Միկոյեան նաեւ հարցականի տակ դրաւ այն, թէ խորհրդային դէկավարները արդեօք պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն Մայիտակ Տան դրական ժեսթերուն, թէ Պետական բաժանմունքի աւելի թշնամական արձագանգներուն:

միայն պաշտօնապէս, այլ նաեւ անձնապէս՝ երկու երկիրներու համապատասխան տեսակէտներու վերաբերեալ»: Արխիւային փաստաթուղթին մէջ նշուած էր, որ Միկոյեան «սիրալիր պատասխանեց ողջոյնի խօսքին եւ աւելցուց, որ փոխնախագահը մեծ վիճարանող մըն է եւ ոչ մէկուն խօսքին տակ կը մնայ»:

Զրոյցը շատ արագ վերածուեցաւ քաղաքականութեան, երբ Միկոյեան դժգոհութիւն յայտնեց Քոնկրէսի վերջին բանաձեւի անպատեհութեան մասին կոմունիստական իշխանութեան կողմէ բռնագրաւուած պետութիւններու վերաբերեալ, այդ շարքին՝ Հայաստանի: Միկոյեանի կը թուէր, որ բանաձեւը նպատակ ունէր խանգարելու Նիքսոնի այցը Խորհրդային Միութիւն: Նիքսոնը արդարացաւ, որ Միացեալ Նահանգներու Քոնկրէսը անկախ մարմին է, եւ նոյնիսկ նախագահը չի կրնար հակակշռել անոր

Հայոց Տեղասպանութեան հարցով Անգարան դժգոհութիւն յայտնած է Հոլանտան ներկայացնող դիւանագէտին

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւն հրաւիրուած է Անգարայի մէջ Հոլանտայի գործերու ժամանակաւոր հաւատարմատար Էրիք Ուեսթսթրադէն, որպէսզի իր դժգոհութիւնը յայտնէ Հայոց Տեղասպանութիւնը ճանչնալու վերաբերեալ այդ երկրի խորհրդարանին մէջ քննարկման դրուելիք երկու օրինագիծերուն համար:

Վկայակոչելով թրքական «Marmaragazetesi» թերթին կայքը՝ Ermenihaber.am-ը կը հաղորդէ, թէ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան խօսնակ Համի Աքսոյը պնդած է, որ այդ օրինագիծերը, որոնք քննարկման պիտի դրուին խորհրդարանին մէջ յառաջիկայ շաբաթներուն ընթացքին, պատրաստուած են Հոլանտայի հայամետ քաղաքական գործիչներու կողմէ:

Անոր խօսքերով՝ Թուրքիոյ որդեգրած դիրքորոշումը 1915-ի վերաբերեալ կը հիմնուի «պատմական իրականութեան եւ իրաւական չափանիշներու վրայ»:

«1915-ը Թուրքիոյ եւ թուրք ժողովուրդի համար զգայուն հարց է: Եւ վերջինիս վերանայումը, ինչպէս նաեւ անոր քաղաքականացումը հնարաւոր չէ, մանաւանդ, որ անիկա կապ չունի պատմութեան եւ իրաւունքի հետ: Կոչ կ'ընենք հոլանտացի քաղաքական գործիչներուն՝ վերանայելու Թուրքիոյ վերաբերեալ իրենց կողմնակալ դիրքորոշումը, ինչպէս նաեւ չքաղաքականացնելու պատմութիւնը», - ըսած է Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան խօսնակը:

Վերջինս կոչ ըրած է Հոլանտային՝ աջակցելու Թուրքիոյ կողմէ 2005-ին ներկայացուած առաջարկին. ստեղծել պատմաբաններու եւ փորձագէտներու յանձնաժողով՝ 1915-ին տեղի ունեցած դէպքերը ուսումնասիրելու համար:

Սելինա Տոդան Տիարպէքիը կոչած է Տիգրանակերտ եւ այնուհետեւ դարձած է թրքական մամուլի թիրախ

Թուրքիոյ գլխաւոր ընդդիմադիր Հանրապետական ժողովուրդի կուսակցութեան անդամ, թրքական խորհրդարանի հայազգի երեսփոխան Սելինա Տոդան կուսակցութեան կազմակերպած Տիգրանակերտ այցելութենէն ետք ընկերային ցանցերէն մէկուն վրայ կատարած գրառումին մէջ օգտագործած է Տիարպէքիի հայկական Տիգրանակերտ անունը:

Հայ երեսփոխանի այս քայլը չէ վրիպած ուշադրութենէն իշխանամետ ազգայնական մամուլին, որ խիստ հակազդեցութիւն ցուցաբերած է այդ գրառումին նկատմամբ:

«Ինչպէս կը հասկցուի, Տիգրանակերտը հայերու՝ Տիարպէքիին տուած անունն է: Հայկական աղբիւրները կը պնդեն, թէ Տիարպէքիը մեր թուարկութեան առաջին դարուն հիմնուած է այստեղ իր տիրապետութիւնը հաստատած հայ Տիգրան արքայի կողմէ: Սելինա Տոդան, օգտագործելով Տիգրանակերտ անունը, կարծես կը փորձէ մէջտեղ բերել այն վարկածը, թէ ատիկա նաեւ հայկական քաղաք է: Կ'երեւի, թէ այս տիկինը մօտիկ ապագային ալ պիտի չիրաժարի այսպիսի ելոյթներէն», գրած է թրքական «Միլլիէթ» օրաթերթը:

Տոդան նախապէս անդրադառնալով Տիգրանակերտի Սուր պատմական շրջանին մէջ թրքական իշխանութիւններուն կողմէ հնագոյն պատմական կոթողներու աւերման, նշած էր, թէ իրենք կը ցաւին, որ կ'ոչնչացուի Թուրքիա ապրող ժողովուրդներու պատմութիւնը:

Խորհրդարանի Մէջ Կրթութեան Նախարարը Կոչ Ուղղեց Լրջութեամբ Մօտենալու Հայաստանէն Հեռացած Գիտնականներու Թիւերուն

ԵՐԵՒԱՆ- Լրագրող Սեդա Ղուկասեան կը հաղորդելով Հայաստանի Ազգային ժողովին մէջ հրաւիրուած «Բարձրագոյն կրթութեան ոլորտի օրէնսդրական բարեփոխումներն ու հիմնախընդիրները» թեմայով լսումներուն մասին, կը յայտնէ, որ կրթութեան եւ գիտութեան նախարար Լեւոն Մկրտչեան ելոյթ ունենացաւ եւ անդրադարձաւ համալսարաններու ղեկավար կազմերու սերնդափոխութիւնը ապահովելու անհրաժեշտութեան մասին:

«Եթէ համալսարանական ամբիոնների 30 տոկոսը 65-ից բարձր է, եւ երիտասարդը, որը դառնում է 45 տարեկան, հասկանում է, որ որեւէ շանս չունի լաբորիատորիայի վարիչ, ամբիոնի վարիչ դառնալու, նա ուղղակի իր մասնագիտական կարողութիւնները մէկ այլ տեղ կը ներդնի, եւ յաճախ ներդնում են հանրապետութիւնից դուրս: Թուական տուեալներ ձեռք չասեմ, կեանքից հեռացածների տուեալներն ունենք, Հայաստանից հեռացած 35-ից 55 տարեկանների տուեալներն ունենք, մտահոգիչ է. դրա համար կոչ կ'անեմ եւ մեծամասնութեանը, եւ ընդդիմութեանը պատասխանատուութեամբ նայել այս թուերին», ըսաւ նախարարը:

Ըստ նախարարի՝ բարձրագոյն կրթութեան օրէնքը հնարաւորութիւն կը ստեղծէ սերունդներու յաջորդականութեան համար: «Բոլոր այն մարդիկ, ովքեր այստեղ կը խօսեն, թող իրենց ամբիոններում պատասխան տան, թէ ինչու է 20, 30 տարի լինելով ամբիոնի վարիչ՝ չեն դաստիարակել իրենց փոխարինող սերունդ, որ այսօր նման խնդրի առաջ ենք կանգնում», ըսաւ նախարարը: Լեւոն Մկրտչեան նաեւ ընդգծեց, որ նոր օրէնքով կը նախատեսուի բարձրագոյն կրթութեան կառավարման համակարգի արմատական փոփոխութիւն:

«Բոլոր այն մարդիկ, ովքեր այստեղ կը խօսեն, թող իրենց ամբիոններում պատասխան տան, թէ ինչու է 20, 30 տարի լինելով ամբիոնի վարիչ՝ չեն դաստիարակել իրենց փոխարինող սերունդ, որ այսօր նման խնդրի առաջ ենք կանգնում», ըսաւ նախարարը:

Լեւոն Մկրտչեան նաեւ ընդգծեց, որ նոր օրէնքով կը նախատեսուի բարձրագոյն կրթութեան կառավարման համակարգի արմատական փոփոխութիւն:

Շարունակուած էջ 2-էն

ՄԻԿՈՅԵԱՆԻ՝ 1959-Ի ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ...

Միկոյեան «հետաքրքրուեցաւ, թէ արդեօ՞ք Խորհրդային Միութիւնը պետք է հաւատայ նախագահի կամ փոխնախագահի յայտարարութիւններուն, թէ պետք է հաշուի առնէ Պետական բաժանմունքի այս յայտարարութիւնը իբրեւ ամերիկեան քաղաքականութեան ուղղակի արտայայտութիւն»: Միկոյեան բացատրեց, որ «Նախագահը յանձնարարած է Պետական բաժանմունքին մշակել արտաքին առեւտուրի զարգացման ծրագիրներ [Խորհրդային Միութեան հետ]: Պետական բաժանմունքի ձեռնարկած գործողութիւններուն իբրեւ արդիւնք կը պարզուի, որ նախագահին ուզածը բան մըն է, Պետական քարտուղարութեան ուզածը ուրիշ բան»:

Միկոյեանի հետ հանդիպումը ասարտեցաւ համախոհութեամբ, փոխնախագահ Նիքսոնի խոստումով, որ «Միացեալ Նահանգներ վերադառնալէ ետք ինք պիտի աշխատի առեւտուրի խնդիրներու ուղղութեամբ, բայց պետք է գիտակցիլ, որ այդ դժուարութիւնները չեն կրնար լուծուիլ գրչի մէկ հարուածով»:

Վերոնշեալ զրոյցը ցոյց կու տայ, որ Միկոյեան իրականութեան մէջ «խորամանկ» էր, այնպէս ինչպէս զայն կը նկարագրէին արեւմուտքի պաշտօնեաները: Ան տասնամեակներ շարունակ գոյատեւած է Խորհրդային Միութեան վերնախաւին մէջ, ապա մինչեւ պարտադրուած կենսաթոշակի անցնիլը՝ 1964-էն 1965, պաշտօնը ասարտած է իբրեւ Գերագոյն Խորհուրդի նախագահ:

Լուս Անճէլըս

Արեւելահայերէնի թարգմանեց՝ Ռուզաննա Աւագեան
Արեւմտահայերէնի վերածեց՝ Սեդա Գրիգորեան

Եւրոմիութիւնը 2017-2020ին Հայաստանին Պիտի Յատկացնէ 160 Միլիոն Եւրո

ՂՐԻՒՔՄԷԼ, «Միվիլներ».- Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան 20րէքշաբթի, 21 Փետրուարին, Պրիքսելի մէջ հանդիպեցաւ Եւրոմիութեան բարձր ներկայացուցիչ Տետերիքա Սոկերիսիի հետ եւ անոր հետ քննարկեց ԵՄ-Հայաստան յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ ԵՄ-Հայաստան Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագրի իրականացման ծրագիրները:

Հանդիպումի աւարտին, կողմերը ստորագրեցին ԵՄ-Հայաստան Գործընկերութեան առաջնահերթութիւնները բանաձեւած փաստաթուղթ, որուն մէջ ներառուած են համագործակցութեան հիմնական ոլորտները:

Համագործակցութեան չորս հիմնական ուղղութիւններն են.

- ա.- Հաստատութիւններու հզօրացում եւ պատշաճ կառավարում.
- բ.- Տնտեսական զարգացում եւ շուկայական հնարաւորութիւններ.
- գ.- Միակցուածութիւն, ուժանիւթի արդիւնաւէտութիւն, շրջակայ միջավայր եւ կլիմա.
- դ.- Շարժունակութիւն եւ մարդոց միջեւ շփումներ:

Գործընկերութեան առաջնահերթութիւնները Հայաստանի համար ԵՄ օժանդակութեան հիմքն են: ԵՄՆ 2017-2020 թուականներուն ընթացքին Հայաստանին պիտի յատկացնէ շուրջ 160 միլիոն եւրո: «Գործընկերութեան առաջնահերթութիւններուն միջոցով Եւրոպական Միութիւնը եւ Հայաստանը առաւել կ'ընդլայնեն գոյութիւն ունեցող ամուր բարեկամական յարաբերութիւնները եւ համագործակցութիւնը:

Զուգորդուած մեր նոր համաձայնագիրին հետ, զոր ստորագրած ենք միայն երեք ամիս առաջ, Պրիքսելի մէջ կայացած Արեւելեան գործընկերութեան զագաթնաժողովին ընթացքին, մենք կը վերահաստատենք դրական արդիւնքներու ձեռքբերման ուղղուած մեր համատեղ յանձնառութիւնը այն ոլորտներուն մէջ, որոնք իսկապէս կրնան դէպի դրականը փոխել մարդոց կեանքը, թէ՛ Եւրոպական Միութեան մէջ եւ թէ՛ Հայաստանի:

Մենք կը շարունակենք մեր ներգրաւուածութիւնն ու գործունէութիւնը եւ կ'աշխատինք այդ յանձնառութիւնները իրականութիւն դարձնելու ուղղութեամբ», յայտնեց ԵՄ Բարձր ներկայացուցիչ, փոխնախագահ Տետերիքա Սոկերիսի:

Ատրպէյճանի Կողմէ Մեզի Պարտադրուած Պատերազմը Այլ Աւելի Կոփեց Մեր Ժողովուրդի Կամքը. Բակո Սահակեան

Նախագահ Բակո Սահակեան Փետրուար 20-ին շնորհաւորական ուղերձ յղած է Արցախի վերածնունդի օրուն առթիւ:

Արցախի Հանրապետութեան նախագահի աշխատակազմի տեղեկատուութեան գլխաւոր վարչութեան հաղորդմամբ՝ ուղերձին մէջ կ'ըսուի.

«Միրելի՛ հայրենակիցներ, Արցախի Հանրապետութեան իշխանութիւններու եւ անձամբ իմ անունէն ի սրտէ կը շնորհաւորեմ ձեզ Արցախի վերածնունդի օրուն առթիւ:

30 տարի անցած է այն օրէն, երբ մեր ժողովուրդը միասնական ու միակամ ոտքի ելաւ՝ իր վճռորոշ ձայնը բարձրացնելով յանուն մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան: Ատիկա խաղաղ եւ արդարացի պահանջ էր, որուն Ատրպէյճանը պատասխանեց Պաքուի, Սումգայիթի եւ այլ բնակավայրերու մէջ հայ բնակչութեան կոտորածներով, բռնի տեղահանումներով, հազարաւոր մարդիկ դարձան այդ յանցաւոր քաղաքականութեան զոհը:

Ատրպէյճանի կողմէ մեզի պարտադրուած անհաւասար եւ արիւնալի պատերազմը ա՛յլ աւելի կոփեց մեր ժողովուրդի կամքը, միաւորեց համայն հայութիւնը մեր պայքենական հողը պաշտպանելու եւ անոր իրական տէրը դառնալու գործին: Այդ միասնութեան ու համախմբուածութեան, մեր ժողովուրդի հայրենասիրութեան եւ ազատատենչ ոգիին շնորհիւ մենք կրցանք ոչ միայն դիմակայել սանձազերծ հակառակորդին, այլեւ տօնել մեծ յաղթանակներ:

Եւ այսօր՝ 30 տարի անց, կրնանք հպարտօրէն արձանագրել, որ մեր ժողովուրդի ընտրութիւնը ճիշդ էր, որ մենք այլ ճանապարհ չունէինք: Մայր Հայաստանի եւ Սփիւռքի մեր քայրերու ու եղբայրներու հետ միասին հերոսաբար պաշտպանեցինք վտանգուած հայրենիքը, վերականգնեցինք աւերուած տնտեսութիւնը եւ ստեղծեցինք կայուն հիմքեր անոր յետագայ զարգացման համար, կազմաւորուեցաւ պաշտպանութեան բանակը, որ դարձաւ ոչ միայն մեր երկրի, այլեւ տարածաշրջանի կայունութեան ու խաղաղութեան երաշխաւորը, ծնաւ ու դաստիարակուեցաւ սերունդ մը, որուն համար հայրենիքի ազատութիւնն ու անկախութիւնը բացառիկ արժէքներ են:

Թանկագի ն բարեկամներ,

Ես աւելի քան վստահ եմ, որ մեր ժողովուրդը կեանքի պիտի կոչէ իր բոլոր նուիրական իղձերն ու նպատակները:

Մէկ անգամ եւս կը շնորհաւորեմ բոլորս պետական կարեւորագոյն տօնի առիթով եւ կը մաղթեմ խաղաղութիւն ու մեծագոյն յաջողութիւններ մեր հայրենիքին ու ժողովուրդին»:

Հայկական Արմատներով Ամերիկացին Կը Ղեկավարէ ԱՄՆ Ռազմաօդային Ուժերու Կեդրոնական Հրամանատարութիւնը

Հայկական ծագումով ամերիկացի Ճեֆրի Հարիգեան կը ղեկավարէ Միացեալ Նահանգներու ռազմաօդային ուժերու կեդրոնական հրամանատարութիւնը, կը հաղորդէ «Նիուզ»-ը:

Զօրավար-հարիւրապետ Ճեֆրի Հարիգեան պատասխանատու է արտակարգ իրավիճակներու մէջ գործողութիւններու ծրագրի մշակման եւ Կեդրոնական եւ հարաւ-արեւմտեան Ասիոյ 20 պետութիւններու մէջ օդային գործողութիւններու իրականացման համար:

Անոր հայկական արմատներուն մասին պատմած է Միքայէլ Թաթոյեանը՝ «Dover International Speedway»-ի տնօրէնը եւ «Dover Motorsports»-ի գործադիր տնօրէնը, որ Միացեալ Նահանգներու մէջ ունի քանի մը մրցավազքային գոտիներ:

«Armenia Proud»-ի հետ հարցազրոյցի ընթացքին Թաթոյեան պատմած է, որ կը մասնակցի ԱՄՆ Ռազմաօդային ուժերու ծրագիրին, որուն ծիրէն ներս անոնք քաղաքացիական հասարակութեան հետ յարաբերութիւնները կը կարգաւորեն:

Ծրագրի ճեպազրոյցներէն մէկը վարած է Ճեֆրի Հարիգեանը: Թաթոյեան նշած է, որ ճեպազրոյցէն ետք ան մօտեցած է Հարիգեանին եւ ըսած, որ ինք նոյնպէս հայ է: «Մենք անմիջապէս գրկառնուեցանք եւ իրար ձեռք սեղմեցինք: Սկսանք խօսիլ մեր նախնիներու, ընտանիքներու, սնունդի մասին: Ան հայու արտաքին ունի», - ըսած է Թաթոյեան:

Աշոտ Ղուլեան. «Մեր կարելորագոյն նպատակը միջազգային ճանաչումն է»

Արցախի Հանրապետութեան իշխանութիւններու եւ ժողովուրդի կարելորագոյն նպատակը պետութեան միջազգային ճանաչումն է: Այս մասին ըսած է Արցախի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի խօսնակ Աշոտ Ղուլեան:

Անոր խօսքով՝ ասիկա կը թելադրէ ընելիքները եւ կը վերաբերի իշխանութեան բոլոր ճիւղերուն առանձին-առանձին եւ միասնական համահաւար աշխատանքին.

«Մեր օրերուն խորհրդարանական դիւանագիտութիւնը շատ կարելոր գործիք է քաղաքական նպատակներուն հասնելու համար: Յատկապէս վերջին տարիներուն նկատուող աշխուժութիւնը եւ բուռն շփումները ասոր վկայութիւնն են», -նշած է Աշոտ Ղուլեան՝ յիշեցնելով, որ Արցախի Հանրապետութիւնը միջխորհրդարանական կապերու զարգացման երկու կարելոր ուղղութիւն ունի: Առաջինը՝ Հայաստանի Հանրապետութեան խորհրդարանի, ինչպէս նաեւ Հայաստանի խորհրդարանի միջոցով այլ խորհրդարաններու հետ միջխորհրդարանական կապերն են, իսկ երկրորդը՝ Արցախի խորհրդարանի ինքնուրոյն գործողութիւններն ու ջանքերն են, որոնք նոյնպէս ուղղուած են այլ երկիրներու խորհրդարաններու եւ առանձին խորհրդարանականներու հետ կապերու աշխուժացման: «Աշխատանքն աւելի աշխուժացած է 2013 թուականին, երբ ձեւաւորուած են առաջին բարեկամական խումբերը», -աւելցուցած է ան:

Առաջին բարեկամական խումբը Լիթվայի Հանրապետութեան խումբն էր, յաջորդը ձեւաւորուած էր Ֆրանսայի հետ. «Ատոնք այն կարելոր միջոցներն էին, որով Արցախի Հանրապետութեան խորհրդարանը կրնայ իր ու ժողովուրդի տեսակէտները արտաքին աշխարհին ներկայացնելու: Ասիկա մէկ օրուան մէջ չէ եղած, այլ հետեւողական ջանքներու շնորհիւ», -նշած է ան՝ յիշեցնելով, որ 2006 թուականէն ի վեր ԱՄՆ Քոնկրէտին մէջ ամէն տարի Արցախին նուիրուած ձեռնարկներ կ'իրականացուին: Ռուսաստանի Դաշնութեան խորհրդարանի հետ՝ յատկապէս, Պետդումայի առանձին պատգամաւորներու եւ այն խումբերու հետ, որոնք աւելի շատ տեղեկացուած են տարածաշրջանային խնդիրներուն աշխոյժ աշխատանք կը տարուի. Այս հնարաւորութիւններու ճիշտ օգտագործումը տեսանելի արդիւքներ պիտի ընձեռէ խորհրդարանական կապերու զարգացման համար: Վերջին ժամանակներս մենք նաեւ կը փորձենք գտնել նոր չօգտագործուած աղբիւրներ Հայաստանի խորհրդարանի հետ կապերու աշխուժացման համար: Միայն վերջին 8 ամիսներու ընթացքին Հայաստանի խորհրդարանի մշտական յանձնաժողովներու եւ խմբակցութիւններու ղեկավար կազմէն բաղկացած պատուիրակութիւնները երկու անգամ արդէն այցելած են Արցախ: Ասիկա մեզի թոյլ կու տայ շատ ճիշդ ձեւով օգտագործել մարդկային եւ մասնագիտական հնարաւորութիւններու դաշտը», -եզրափակած է Աշոտ Ղուլեան:

**ԱՄԷՆ ԳՆՈՎ ՊԵՏՔ Է
ՊԱՀՊԱՆՈՒԻ
ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ
ՉԱԲԱԿՆԵՐՈՒ
ԱՐԵԱՄԲ
ՉԵՈՒՔ ԲԵՐՈՒԱԾԸ**

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Ընդունեց ՀՀԿ-Ի Կողմէ Նախագահի Թեկնածու Առաջադրուած Արմէն Սարգսեանին

Շաբաթ Փետրուար 17-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Մայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի մէջ ընդունեց Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութեան (ՀՀԿ) կողմէ Հանրապետութեան նախագահի թեկնածու առաջադրուած Արմէն Սարգսեանին:

ՀՀԿ-ի կողմէ առաջադրուած նախագահի թեկնածուն Վեհափառ Հայրապետին տեղեկացուց կուսակցութիւններուն, գիտական ու կրթական հաստատութիւններուն եւ հասարակական տարբեր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն, Արցախի Հանրապետութեան ղեկավարութեան հետ ունեցած հանդիպումներուն, ինչպէս նաեւ Մփիւռքի տարբեր համայնքներ կատարած իր այցելութիւններուն արդիւքով որպէս ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջադրուելու՝ ՀՀԿ-ի առաջարկի առնչութեամբ կայացուցած դրական որոշումին մասին եւ հայցեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնութիւնը:

Ողջունելով Պրն. Արմէն Սարգսեանի կայացուցած կարելոր որոշումը՝ Նորին Սրբութիւնը վստահութիւն յայտնեց, որ ան գոհունակութեամբ պիտի ընդունուի թէ՛ հայրենի երկրի եւ թէ՛ Մփիւռքի մէջ: Վեհափառ Հայրապետը տեղեկացուց, որ անցնող օրերուն զանգուածային լրատուամիջոցներով հետեւած է այդ հանդիպումներուն: Հայոց Հովուապետը ընդգծեց, որ Արմէն Սարգսեանի անձը քաջածանօթ է հայրողիներուն թէ՛ որպէս պետական գործիչ, որ տարբեր հանգամանքներու տակ երկար տարիներ իր ծառայութիւնը բերած է հայրենիքին եւ թէ՛ իբրեւ բարեգործ ու Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի բարերար, որուն նախաձեռնած շարք մը հայրենասուրբ եւ եկեղեցաշէն իրագործումները կարելոր ներդրում են մեր ժողովուրդի բարօր կեանքի կերտման գործին մէջ:

Զրոյցի ընթացքին Գարեգին Բ. Հայրապետը եւ տիար Արմէն Սարգսեանը անդրադարձան հայրենիքի առջեւ ծառայած մարտահրաւերներուն եւ անոնց յաղթահարման ուղղուած քայլերուն:

Հանդիպման ներկայ էին Մայր Աթոռի դիւանապետ Գերաշնորհ Տ. Արշակ եպիսկոպոս Խաչատրեան եւ Մայր Աթոռի Վարչատնտեսական բաժնի տնօրէն Գերաշնորհ Տ. Մուշեղ եպիսկոպոս Պապայեան:

Հոլանտայի Խորհրդարանի Ստորին Պալատը Ճանչցաւ Հայոց Ցեղասպանութիւնը

Հոլանտայի խորհրդարանի ստորին պալատը՝ Tweede Kamer-ը վերջերս ձայներու մեծամասնութեամբ հաւանութիւն տուաւ 1915 թուականի Հայոց Ցեղասպանութեան մասին երկու բանաձեւերուն: Այդ մասին կը յայտնէ NLTimes-ը:

Բանաձեւերէն առաջինը կը նշէ, որ Tweede Kamer-ը «կը ճանչնայ Հայոց Ցեղասպանութիւնը», միւսը, որ Հոլանտայի արտաքին գործոց նախարարը պէտք է Ապրիլին ներկայ գտնուի Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակման արարողութեան Հայաստանի մէջ: Կակնկալուի, որ այս որոշումը վատ անդրադառնայ Թուրքիոյ եւ Հոլանտայի յարաբերութիւններուն վրայ, կը հաղորդէ ANP- ն:

Երկու բանաձեւերն ալ ներկայացուած էին ChristenUnie կուսակցութեան պատգամաւոր Եոյել Տորտեիւնտի կողմէ: Բոլոր 4 համախոհ ուժերը սատարած են այդ բանաձեւերուն, կը գրէ armradio.am-ը:

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ ΑΡΑΡΑΤ

Μια διαφορετική κοπή πίτας με έντονο το συναίσθημα της συγκίνησης πραγματοποιήθηκε στις 11/2/2018 στην αίθουσα "Ανανιά και Βαρτούη Χατζατουριαν" απο τον Ελληνοαρμενικό Αθλητικό Φιλολογικό Σύλλογο "ΑΡΑΡΑΤ", που γιόρτασε ταυτόχρονα και τα 70-α γενέθλια του.

Τον κόσμο καλωσόρισε η Κ. Ανι Τσουλουκιάν (μέλος του Δ.Σ) και στην πορεία τον λόγο έλαβε ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Κ. Άρης Χατσατουριάν, ο οποίος στην αρμένικη και ελληνική γλώσσα απηύθυνε χαιρετισμό στους παρευρισκόμενους .

Ο τοποτηρητής του Μητροπολίτη της Αρμενικής Εκκλησίας της Ελλάδος Χορεν Αρακελιάν ευλόγησε την πίτα μας τιμώντας με την παρουσία του για άλλη μια φορά τις εκδηλώσεις μας και γενικότερα κάθε προσπάθειά μας .

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος μας κάλεσε τους κυρίους Σαρκίς Χατζατουριάν, Οβαννές Αρακελιάν κ Οβαννές Τσουλουκιάν ως πρώην Προέδρους του Συλλόγου μας να σβήσουν τα 70-α γενέθλια κεριά στην τούρτα.

Η χορευτική ομάδα "Αβεντις " έδωσε το δικό της στίγμα σε αυτή την μαγική βραδιά με τις τοπικές Αρμονικές ενδυμασίες και τους υπέροχους χορούς της !

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους και να σας ευχηθούμε ολόψυχα Υγεία και Καλή Χρονιά !

Και του χρόνου !

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԿԵՂԻ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ՀՐԱԻԷՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Յանձնաժողովիս Վարչութիւնը, նկատի ունենալով Միութեան Ծրագրի ու Կանոնագրի 17, 18, 19 եւ 20 յօդուածները, այսու կը հրաւիրէ իր բոլոր իրաւասու անդամ-անդամուհիները, ներկայ գտնուելու տարեկան Ընդհանուր Անդամական Ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ, Կիրակի 4 Մարտ 2018ի, առաւօտեան ժամը 10ին, Հ. Բ. Ը. Միութեան «Ա. Գալփաքեան» վարժարանի «Հրանդ եւ Լուիզ Ֆէնէրճեան» հանդիսարանին մէջ, Նաֆիլիու փողոց, թիւ 11, Փալէօ Ֆալիքօ, հեռ. 210-9825685: Մեծամասնութիւն չզոյանալու պարագային, Ընդհանուր Անդամական Ժողովը պիտի յետաձգուի, որպէսզի վերջնականօրէն գումարուի յաջորդող Կիրակի 11 Մարտ 2018, նոյն ժամուն, նոյն վայրը եւ նոյն օրակարգով:

Օ Ր Ա Կ Ա Ր Գ

1. Ներկայացում ու վաւերացում 2017 տարեշրջանի տեղեկագրին:
2. Ներկայացում 2017 տարեշրջանի նիւթական հաշուետուութեան:
3. Զեկոյց Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի կողմէ:
4. Վաւերացում 2017 տարեշրջանի նիւթական հաշուետուութեան:
5. Ներկայացում ու վաւերացում 2018 տարեշրջանի նախահաշիին:
6. Ոչ Հայ աշակերտներու յաճախում՝ Հ. Բ. Ը. Մ. «Ա. Գալփաքեան» վարժարանին:
7. Փոխարինել Հ. Բ. Ը. Մ. «Ա. Գալփաքեան» վարժարանի երկու դպրոցական ինքնաշարժները:
8. Զանազան այլ հարցեր:
9. Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի ընտրութիւն:
10. Վարչութեան ընտրութիւն:

Ի դիմաց

Հ. Բ. Ը. Միութեան Յունաստանի Կեղր. Յանձնաժողովի
Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. ԲՕՆԻՐՈՒ ԴՈՎՏ. Հ. ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ծանօթ.-

1) Ըստ Միութեան Ծրագրի ու Կանոնագրի 19րդ յօդուածին, Վարչութեան եւ Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի թեկնածուները պէտք է կատարած ըլլան իրենց տնտեսական պարտաւորութիւնները եւ գրաւոր ներկայացնել իրենց թեկնածութիւնը, մինչեւ Շաբաթ 3 Մարտ 2018, կէսօրուայ ժամը 12ին, Միութեան գրասենեակը (Նաֆիլիու փողոց, թիւ 11, Փալէօ Ֆալիքօ):

2) Այն անդամ – անդամուհիները որ նախորդ տարիներու տնտեսական պարտաւորութիւնները չեն կատարած եւ կը փափաքին ներկայ գտնուելու Ընդհանուր Անդամական Ժողովին, կրնան կատարել իրենց պարտաւորութիւնները ըստ Միութեան Ծրագրի ու Կանոնագրի 6րդ յօդուածին, մինչեւ Ընդհանուր Անդամական Ժողովին վերջը, եթէ ոչ ինքնազօր պիտի չնկատուին Միութեան անդամ – անդամուհի:

Աթէնք, 30 Յունուար 2018

Սանասարեան Խանը Կը Վերադարձուի Հայոց Պատրիարքարանին

Գումգարուի աղբիւրները արձագանգ հանդիսացած են պոլսահայ համայնքին համար շատ դրական իրադարձութեան մը: Այսպէս, Պոլսոյ վճռաբեկ ատեանին կողմէ արձակուած դատավճիռի մը հիման վրայ, Միրքեճիի պատմական Սանասարեան Խանի սեփականութեան իրաւունքը վերադարձուած է Պոլսոյ Պատրիարքական Աթոռին: Ասիկա կրնայ ճակատագրական նշանակութիւն ունենալ պատրիարքութեան յառաջիկայ գործունէութեան տեսակէտէն: Այս մասին կը հաղորդէ պոլսահայ «Ժամանակ» օրաթերթը:

Այս ձեռքբերումը ապահովուած է պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ Արամ արք. Աթէշեանի կողմէ 3 Յուլիս 2014-ին կատարուած դատական դիմումին հիման վրայ: Անոր կողմէ բացուած դատը շուրջ երեքուկէ տարուան իրաւական պայքարէ ետք տուած է դրական արդիւնք: Իրականութեան մէջ, այդ պայքարը ունի շատ աւելի վաղեմութիւն: Արդարեւ, Պատրիարքական Աթոռը այս պատմական խանի սեփականութեան իրաւունքը վերստանալու համար դատարան դիմած էր նախապէս, որպէսզի Վագրֆներու ընդհանուր տնօրէնութիւնը ընէ անհրաժեշտ կարգադրութիւնները: Սակայն Պոլսոյ 13-րդ հիմնական ատեանը առաջին փուլին արձակած էր ժխտական վճիռ, եւ այդ վճիռի բեկանման պահանջով պատրիարքութիւնը դիմած էր վճռաբեկ ատեան: Իրաւաբան Ալի Էլպէյօղլուի կողմէ կը ներկայացուէր պատրիարքութիւնը այս դատավարութիւններուն ընթացքին: Երկարատեւ ու հետեւողական աշխատանքէ ետք ապահովուած է այս մեծ յաղթանակը: Այժմ, պիտի կատարուին կալուածաթուղթի եւ համապատասխան արձանագրութիւններու կարգադրութիւնները:

Հարկ է նշել, որ Սանասարեան Խանը պատմականօրէն կտակուած է Էրզրումի երբեմնի համանուն վարժարանին մատակարարման նպատակով: Հանրապետական շրջանի սկիզբը, այդ վարժարանի չգոյութեան պատճառով, այդ կալուածը կը տնօրինուէր Պոլսոյ պատրիարքութեան կողմէ, եւ օրուան գահակալը կամ առաջին դէմքը կը համարուէր միակ խնամակալը: Կը նախատեսուի, որ յառաջիկային եւս վերահաստատուի նման դրութիւն մը: Այսինքն այս կալուածին պարագային, պաշտօնապէս առանձին վարչական խորհուրդի մը կարիքը պիտի չըլլայ:

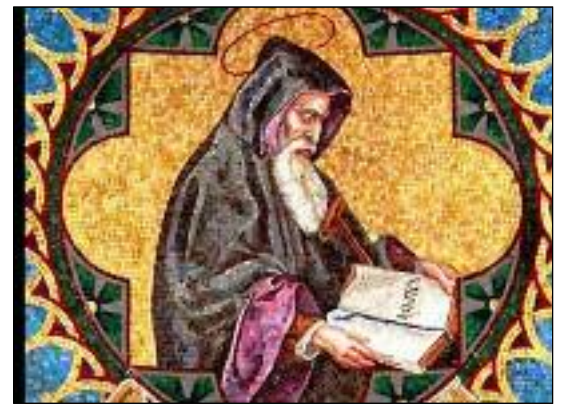
Արցախի Ամբողջ Տարածքին Կը Շարունակուին Ծինարարական Աշխատանքները

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ֆինանսաւորմամբ 2018 թուականին պիտի աւարտին Մարտակերտի շրջանի Թալիշ գիւղի մանկապարտէզի, դպրոցի եւ կենցաղային տան շինարարական աշխատանքները: Հիմնադրամի միջոցներով պիտի սկսին նաեւ Արցախի պետական համալսարանի կեդրոնական մասնաշէնքի վերակառուցման գործընթացին, որու նախագծային աշխատանքները ընթացքի մէջ են: Ատոնք ամբողջութեամբ կ'աւարտին Մայիսին, որուն պիտի յաջորդեն շինարարական աշխատանքները:

«Արցախփրէս»-ի փոխանցմամբ, այս մասին կառավարութեան նիստի ընթացքին յայտարարած է Արցախի քաղաքաշինութեան նախարար Կարէն Շահրամանեանը: Բացի այդ, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ծրագիրով պիտի աւարտին Ասկերանի շրջանի Խնձրիստան, Իւանեան, Քոսանի, Մարտակերտի շրջանի Գետուան, Հաղբուրթի շրջանի Տումի եւ Թաղասեռ գիւղերու հանդիսութիւններու տուններու եւ համայնքային կեդրոններու կառուցման աշխատանքները:

Վատիկանի Մէջ Պիտի Բացուի Գրիգոր Նարեկացիի Արձանը

Չեխիոյ Հորնի Քալնա քաղաքի արուեստանոց-ձուլարանին մէջ կը պատրաստուի 10-րդ դարու հայ միջնադարեան հոգեւորական, բանաստեղծ, երաժիշտ եւ փիլիսոփայ Գրիգոր Նարեկացիի արձանը:

Քանդակը նուէր է Հռոմի պապին եւ պիտի տեղադրուի Վատիկանի մէջ: Քանդակի հանդիսաւոր բացումը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ 5-ին: Այս մասին չեխական լրատուական գործակալութեան հաղորդած է քանդակի հեղինակ Դաւիթ Պապայեան:

Ֆրանսաբնակ 77-ամեայ քանդակագործ Դաւիթ Պապայեանի (Դաւիթ Երեւանցի-Ն.Ա) աշխատանքներուն կարելի է ծանօթանալ աշխարհի տարբեր երկիրներու մէջ:

Ինչպէս կը նկարագրէ աղբիւրը, պրոնզէ քանդակի բարձրութիւնը 2 մէթր է: Գրիգոր Նարեկացին պատկերուած է տպաւորիչ մօրուքով, գլուխը վեր բարձրացուցած, որ կը լրացուի գիրքի, նուրի եւ հայկական եկեղեցիներու կերպարներով:

Պարբերականին հետ գրոյցին Դաւիթ Պապայեան ըսած է, որ Հայաստանի Նախագահ Սերժ Սարգսեան նախապէս Սբ. Գրիգոր Նարեկացիի փոքրիկ արձան մը նուիրած է Հռոմի Պապ Ֆրանչիսկոսին, որ շատ սիրած է: Նախագահն առաջարկած է քանդակագործին աւելի մեծ արձան քանդակել ու Հայաստանի անունով նուիրել Հռոմի Պապին:

Քանդակագործի խօսքով՝ ամենաբարդը Նարեկացիի ոգին արտայայտելն է:

Աւելցնենք, որ 2015-ի փետրուար 23-ին Ֆրանչիսկոս պապը Նարեկացին հոչակած է Տիեզերական եկեղեցւոյ վարդապետ: Այդ տիտղոսը կը տրուի ընտրեալ սուրբերուն, որոնց ուսուցումն ու կեանքը իւրայատուկ կարեւորութիւն ունին Կաթոլիկ եկեղեցւոյ համար:

ԹՈՒՄՕՆ Համաշխարհային Մրցանակի Կ'արժանանայ

ԵՐԵՒԱՆ, «ՓանԱրմինիք».- ԹՈՒՄՕՍ ստեղծարար արհեստագիտութեանց կեդրոնը Տեղեկատուական արհեստագիտութեան (SU) համաշխարհային համաժողովին (WCIT-2018) արժանացած է գլխաւոր մրցանակի:

«Թուային դարու խորհուրդը իրագործելու համար» անուանակարգին տրուող մրցանակը կեդրոնի ներկայացուցիչներուն յանձնած է համաժողովի նախագահ Բուն Չիւ:

WCIT համաժողովը կ'ընթանայ Հնդկաստանի մէջ, 18-22 Փետրուարին:

2019ին հեղինակաւոր այս համաժողովը պիտի գումարուի Հայաստանի մէջ:

Ստեփանակերտի մէջ պիտի աւարտի թիւ 9 միջնակարգ դպրոցի ամբողջական վերակառուցումը եւ Ասկերանի շրջանի Ուղտասար գիւղի նորակառոյց դպրոցական շէնքի շինարարութիւնը:

Նախարարը նշած է, որ այս տարուան պետական ամավարկի միջոցներու հաշուին նախատեսուած ամբողջ ծախսերը կը կազմեն 14 միլիարդ 200 միլիոն դրամ, որ պետական ամավարկի 14 %-ն է:

2018-ին պիտի շարունակին Ստեփանակերտ Ալէք Մանուկեան 120 հասցէին վրայ գտնուող հանրակացարանի վերակառուցման աշխատանքները: Այս տարի Ստեփանակերտի մէջ պիտի սկսին նախկին «Օկտեպր» կինոթատրոնի տարածքին մէջ նոր մարզամշակութային եւ ժամանցի կեդրոնի կառուցման աշխատանքներուն: Նախագիծերը եւս կը գտնուին մշակման փուլի մէջ: Ծրագիրով կը նախատեսուի ունենալ ընդհանուր դահլիճ, որ պիտի ծառայէ ձեռնարկներու համար, 100 տեղ ունեցող ժամանակակից կինոթատրոն, 4 ուղիով պոուլինգ եւ տարբեր տարածքներ՝ ցուցահանդէսներ կամ այլ ձեռնարկներ կազմակերպելու համար: